

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

Helyi jelentőségű védett természeti terület neve:

Mexikóvölgyi Kőszál oldal

Utoljára módosítva: 2013-10-08 20:06:44

Megye: Borsod-Abaúj-Zemplén

Községhatár: Miskolc

A terület kiterjedése: 30.1708 hektár

Védetté nyilvánítás év: 1988

GPS koordináták: EOVS koordinátái: 772100 - 304687

Felmérést végző személy(ek) neve: Barati Sándor, Hudák Katalin

E-mail címe(k): barati@greenaction.hu

A terület megközelíthetőségének leírása

(pl. melyik utcán kell elhagyni a települést stb.):

A Nagysánc, a Kőszál-oldal felett lévő „plató”, Bükkszentlászlóról érhető el. Innen a Kőszál-oldal is könnyebben megközelíthető, de nincsenek kitaposott ösvények jelzett túristautak a védett terület irányába.

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

Terület rövid, szöveges bemutatása (max. 2000-2500 karakter):

megközelíthetőség, terület jellegének leírása (pl. természetes erdőfolt puhafa ligeterdővel stb.): DNY-ÉK-i irányú triász répáshutai mészkőben kialakult Tatór-árkot É-ről határoló Kőszál és Nagy-Sánc meredek oldalain igen változatos társulások élnek a tagolt domborzat és az ebből adódó változatos mikroklíma miatt. A terület reliktum őrző jellegű, és igen gazdag védett fajokban. A legmeredekebb, sziklás oldalakon az iniciális sziklai társulásokat felváltó nyúlfarkfüves (Diantho-Seslerietum) és kisebb részben deres csenkeszes (Campanulo-Festucetum pallentis) sziklagyepek alakultak ki. A bükki endemizmus magyar nyúlfarkfű (Sesleria heuffleriana ssp. hungarica) egyik legnagyobb bükki állománya itt található, így e sziklagyepek mint génbank is fontos szerepet töltenek be. A sziklagyepek közt viszonylag kis kiterjedésben megjelenő lejtősztyepprétek (Pulsatillo-Festucetum sulcatae) is több értékes fajt őriznek. Ilyenek a leánykőkörcsin (Pulsatilla grandis), a szarvas pitypang (Taraxacum laevigatum), a budai és a tarka imola (Centaurea sadleriana, C. triumfettii), a tavaszi hérics (Adonis vernalis), a pusztai meténg (Vinca herbacea), a magyar lednek (Lathyrus pannonicus ssp. collinus), a Janka tarsóka (Thlaspi jankae), a nagy pacsirtafű (Polygala major), az ágas atracél (Anchusa barrelieri), vagy a tarka nőszirm (Iris variegata). A nyílt társulásokat felváltó karsztbokorerdő (Ceraso-Quercetum) és különösen a melegkedvelő tölgyes (Corno-Quercetum) uralják a hegyoldal délies lejtőinek felső kétharmadát, mutatva annak xerotherm jellegét. Bennük a legnagyobb érték a szubmediterrán pilisi bükköny (Vicia sparsiflora), mely az Északi-középhegységben csupán a Bükkben, és annak is inkább a nyugati részén fordul elő. Itteni megjelenése szigetszerű. Mellette a társulások értékes növényei még többek között a macskahere (Phlomis tuberosa), a nagy ezerjófű (Dictamnus albus), pázsitos nőszirm (Iris graminea ssp. pseudocyperus), magyar zergevirág (Doronicum hungaricum), méregölő sisakvirág (Aconitum anthora). A lejtő alsó részében, a gerinceken, illetve a sziklafalak alatti kőtörmelékes helyeken hárs-kőris sziklaerdők alakultak ki (Tilio-Fraxinetum), melyben megjelenik a mérges sás (Carex brevicollis) illetve az őzsaláta (Smiranium perfoliatum) is. A gerincek közti mélyedésekben, illetve az észak felé forduló oldalakon kialakult zonális társulások, a gyertyános-tölgyesek (Querco-Carpinetum) és bükkösök (Melitti-Fagetum) csak növelik a terület társulásainak mozaikosságát. Említésre méltó fajuk a turbánliliom (Lilium martagon). A völgy alján húzódó szurdokerdő (Phyllitidi-Aceretum) kevésbé karakterisztikus, ráadásul a benne vezetett műút is csökkenti értékét. Egyetlen említésre méltó karakterfaja az évelő holdviola (Lunaria rediviva).

2. A TERÜLET ÁLTALÁNOS FELMÉRÉSE

2.1. Megtalálható még a védettség indoka a területen? - Igen

Szükség esetén részletezés, "Nem/Részben" válasz esetén indoklás:

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

2.2. Milyen élőhelyek mozaikok borítják a területet és milyen arányban?

70 % Erdő

20 % Gyep

10 % Cserjés

% Vizes terület

% Egyéb

2.3. Élőhelyi besorolás ÁNÉR- szerint (<http://www.novenyzetiterkep.hu/?q=magyar/node/45>):
H1 – Zárt sziklagyepek H3a – köves talajú lejtőgyepek M1 – Molyhos tölgyes bokorerdő L1 –
Mész és melegkedvelő tölgyes LY4 – Tölgyes jellegű sziklaerdők K2 – Gyertyános
kocsánytalan tölgyes K5 – Bükkös LY1 - Szurdokerdő

2.4. Területhasználat (kérjük, jelölje az észlelteket):

Egyéb típus:

Jellemzőik, intenzitás:

2.5. Folyik-e természetvédelmi kezelés a területen? - Igen

Felmérés,

Egyéb típus:

2.6. Megtalálhatóak-e az alábbi özönfajok a területen, s milyen mennyiségben:

Akác: Nincs

Selyemkóró: Nincs

Parlagfű: Nincs

Magas/kanadai aranyvessző: Nincs

Japánkeserűfű: Nincs

Gyalogakác: Nincs

Bálványfa ("ecetfa"):

Keskenylevelű ezüstfa: Nincs

Muflon: Nincs

Egyéb (nevezze meg):

2.7. Része a terület a Natura 2000 hálózatnak? - Igen

Egy része: 100 %

2.8. Érintkezik a terület más természetes élőhelyekkel? - Igen

2.9. Ha igen, milyen típusú élőhellyel?

Természetszerű gyertyános-tölgyesek, törmelékletű erdők, és szubmontán bükkösök. A „Nagy-sánc” cserjésedő lejtősztyeppréteje.

2.10. Érintkezik a terület más természetvédelmi oltalmat élvező területtel? (pl. Natura 2000, országos védettség, ex lege) - Igen

2.11. Ha igen, milyen természetvédelmi oltalmat élvező területtel? - HUBN20006

Miskolctapolcai Tatár-árok–Vörös-bérc.

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

2.12. Van védettséget jelző tábla a területen? - Nem

Darabszám:

Állapotuk:

2.13. Vannak vadgazdálkodási létesítmények a területen?

Magasles: db

Vadetető: db

Szóró: db

Egyéb (név és db):

Nincs

3. Védett és fokozottan védett, ill. Natura 2000-es növényfajok és számolt vagy becsült mennyiségük felsorolása

(a becslés lehet tőszámra, vagy területnagyságra vonatkoztatott, fokozottan védett faj esetében pontos tőszámot kell megadni)

Magyar név Tudományos név Védettség Előfordulás Méregölő sisakvirág *Aconitum anthora* V

>100 Leánykökörcsin *Pulsatilla grandis* NAT, V 100 Nagy pacsirtafű *Polygala major* V 100

Tarka nőszirm *Iris variegata* V 100 Hegyi árvalányhaj *Stipa pennata* V >100

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

4. Védett és fokozottan védett, ill. Natura 2000-es állatfajok és számolt vagy becsült mennyiségük

(fokozottan védett fajoknál pontos állomány nagyságot kell megadni)

Magyar név Tudományos név Védetség Előfordulás Kardoslepke *Iphiclides podalirius* V gyakori Lápi gyöngyházlepke *Brenthis ino* V szórványos Gyászlepke *Nymphalis antiopa* V ritka Bikapók *Eresus cinnabarinus* V ritka Nagy hőscincér *Cerambyx cerdo* V szórványos Magyar virágdíszbogár *Anthaxia hungarica* V szórványos Sápadt éjicincér *Trichoferus pallidus* V szórványos Szarvasbogár *Lucanus cervus* V gyakori Kígyászölyv *Circaetus gallicus* NAT,FV egy revír a terület köze-lében Egerészölyv *Buteo buteo* V szórványos Vadgerle *Streptopelia turtur* V gyakori Kakukk *Cuculus canorus* V szórványos Nyakterkeres *Jynx torquilla* V ritka Hamvas küllő *Picus canus* V ritka Zöld küllő *Picus viridis* V szórványos Fekete harkály *Dryocopus martius* V ritka Nagy fakopáncs *Dendrocopos major* V szórványos Közép fakopáncs *Dendrocopos medius* V szórványos Kis fakopáncs *Dendrocopos minor* V szórványos Búbos pacsirta *Galerida cristata* V ritka Barázdabillegető *Motacilla alba* V szórványos Vörösbegy *Erithacus rubecula* V szórványos Fülemlé *Luscinia megarhynchos* V szórványos Házi rozsdafarkú *Phoenicurus ochruros* V szórványos Hantmadár *Onanthe onanthe* V szórványos Fekete rigó *Turdus merula* V gyakori Fenyőrigó *Turdus pilaris* V szórványos Énekes rigó *Turdus philomelos* V gyakori Mezei poszáta *Sylvia communis* V szórványos Kerti poszáta *Sylvia borin* V szórványos Barátposzáta *Sylvia atricapilla* V szórványos Csilpcsalpfüzike *Phylloscopus collybita* V szórványos Örvös légykapó *Ficedula albicollis* V ritka Őszapó *Aegithalos caudatus* V szórványos Széncinege *Parus major* V gyakori Csuszka *Sitta europaea* V gyakori Hajnalmadár *Tichodroma muraria* V ritka Sárgarigó *Oriolus oriolus* V szórványos Tövisszűrő gébics *Lanius collurio* NAT,V 1-2 pár Holló *Corvus corax* V ritka Seregély *Sturnus vulgaris* EU ritka Házi veréb *Passer domesticus* EU ritka Mezei veréb *Passer montanus* V ritka Erdei pinty *Fringilla coelebs* V gyakori Fenyőpinty *Fringilla montifringilla* V szórványos Zöldike *Carduelis chloris* V szórványos Tengelic *Carduelis carduelis* V szórványos Meggyvágó *Coccothraustes coccothraustes* V gyakori Citromsármány *Emberiza citrinella* V gyakori Bajszos sármány *Emberiza cia* V ritka

5. Egyéb észrevétel

Felhasznált irodalom: Hudák K.- Barati S.- Demeter Z.(2010: Mexikó-völgyi Kőszál oldal Miskolc, Miskolc-Bükkszentlászló. Természetvédelmi kezelési terv - Zöld Akció Egyesület (kézirat)